

Reacties op 'Crapuul, Kroniek van een krottenwijk'

De Belgische journalist Tomas Vanheste (o.a. Knack, De Lage Landen) schreef een mail die bijna een recensie is, en een mooie: 'Vanuit de microkosmos van het Stokstraatkwartier schets je een levendig beeld van de industrialisatie en de opkomst van het socialisme, van de dubbele moraal van de katholieken en het gebrek aan moraal van de industriëlen, van de lelijke werkelijkheid achter de schone schijn, van het vermeende en het echte crapuul.'

'Crapuul' was al snel met afstand het best verkopende boek bij Boekhandel Dominicanen in Maastricht. En was meteen de boekentip van bedrijfsleider Evelijn de Jong in de Volkskrant: 'Crapuul [...] leest weg als een journalistiek verhaal. Het wordt niet alleen door inwoners van Maastricht gekocht. Via internet versturen we het werkelijk door heel Nederland.' Na drie maanden ging hier het duizendste(!) exemplaar van 'Crapuul' over de toonbank.

Wout Visser gaf vijf sterren op bol.com: 'Voor wie Maastricht een aangename stad vindt (en dat doen een heleboel mensen): dit boek is een openbaring. [...] De sociaal bewogen schrijver Frank Bokern heeft zijn relaas historisch goed gefundeerd. En zijn benadering is zeker niet eenzijdig. Bokern's conclusie: Maastricht kampt nog altijd met de Regout-erfenis.'

Veel lezers reageren via de mail. Boed Marres, die ook enige informatie heeft aangeleverd voor het boek: 'Crapuul las ik in een ruk uit. Wat een boeiende en vanuit hedendaagse ogen gezien ook zeer leerzame geschiedenis. [...] Doordat ik aan de rand van de buurt opgroeide is alles zo herkenbaar. Wat er speelde zag ik als kind zonder de werkelijkheid echt te beseffen. Het is een mooie complete historie geworden en ik ben blij er een bijdrage aan te hebben mogen leveren. Dit wordt een bestseller.'

Ook lezers die geen connectie hebben met het boek reageren, soms per brief, maar vaker per mail. Zoals Karin van Ee - ten Horn: 'Van de armoe in het Stokstraatkwartier en de kinderarbeid bij Regout waren de meeste Maastrichtenaren wel op de hoogte, maar het hele plaatje dat u schetst is ronduit verbijsterend, zoals de strategieën om de lonen laag te houden, de woonomstandigheden, de politiek. [...] Je zult maar in die rattenval geboren worden en in de tentakels van deze industrieel verstrikt zitten. [...] Fantastisch dat u dit hele verhaal op papier heeft gezet! Uitermate interessant!'

Oud SP-voorzitter Ron Meyer prijst 'Crapuul' op Twitter aan als 'het onvolprezen boek Crapuul'. En voegt daar in een mail aan toe: 'Ik wil je van harte bedanken voor het schrijven van dit weergaloze boek. [...] De sociaal economische lading van het woord crapuul is indrukwekkend beschreven. [...] Heel veel dank voor je mooie boek.'

De honderden reacties op Facebook en in de mail zijn geweldig. Mik Hamer, die zelf ook schrijft over Maastrichtse buurten: 'Je absolute solidariteit met de Stokstraatbewoners heeft me zeer ontroerd.' Kunstenaar, dichter en performer Gaston Bannier uit Bussum: 'Geweldig boek. Met veel verbazing, afschuw en ergernis om de schone schijn gelezen.'

Geerte Courtens: 'Een prachtboek, een mooi eerbetoon aan de mensen die in de Stokstraatbuurt hebben geleefd en die door zo velen verguisd werden!' Helga Gerritz: 'Prachtig, Frank Bokern: ik ben volop aan 't genieten van 't boek. Chapeau!' Linda Mulder: 'Ben het boek nu aan het lezen... Wow wat een verhaal.' Wiel Corstjens: 'Heb het in één adem uitgelezen.' Ans Hameleers: 'Een prachtig boek!' Sjee d'n Ingel: 'Je kunt bijna niet stoppen met lezen.' Albert Verlinde [o.a. RTL Boulevard]: 'Fantastisch boek!'

Fons Nijssen: 'Ik heb zelden zo'n interessant boek gelezen! En als je nu door die straten met belachelijk dure winkels loopt, kun je je nauwelijks voorstellen wat zich hier honderd jaar geleden heeft afgespeeld!' En in een reactie op een foto van het Stokstraatkwartier: 'Nu ik het prachtige boek "Crapuul" van Frank Bokern heb gelezen, kijk ik met een andere bril naar deze foto's...'

Marlies van den Bosch: 'Wat was het katholieke Maastricht toch tijdenlang "corrupt". Ik schaam me er bijna plaatsvervangend voor.' Maurice Closset: 'Fantastisch boek! Dit doet deze mensen, die verkeerd behandeld zijn toen, recht!' Hellen van den Boogaard-Serpenti: 'Geweldig boek!' Marijke Duns: 'De complimenten aan Frank Bokern voor deze indrukwekkende geschiedenis.'

Ingrid Buchem op Facebook: 'Sociaal betrokken en interesse voor de Limburgse geschiedenis? Dan is het boek Crapuul van Frank Bokern een absolute must. Ik ben er stil van geworden. [...] Een verhaal dat nog veel los zal maken!' Henri Gozé reageerde: 'Prachtig boek, een feest van herkenning! Zeer aan te bevelen.' Edith Wijenbergh: 'Wat een fijn boek. Chapeau.'

Historia Traiecti ad Mosam: 'Heb jij 'Crapuul' van Frank Bokern al gelezen? Wij kunnen het van harte aanbevelen.' Petra Poolen reageerde: 'Ja, ik ben het aan het lezen. Prachtig!' Liesbeth Koppers: 'Ben begonnen, geweldig!' Henri Gozé: 'Verrukkelijk.' Joost Dewaide: 'Ben het aan het lezen. Geweldig.'

Louis Dassen: 'Prachtig geschreven boek over een buurt, waarbij ik vlakbij (Kleine Staat) opgroeide. Duidelijk waarom mijn ouders mijn broers en mij verboden om daar in de buurt te spelen... Dat er mensen waren, die in die misère leefden toch de energie en moed hadden om voor meer rechtvaardigheid en een beter leven te strijden is bewonderenswaardig!'

Gerard Everaars op LinkedIn: 'Wat een verhaal!' Boekhandelaar Egbert-Jan Duim: 'Goed onderzoek en mooi geschreven. Topboek!' Jan Henk Vinckers in reactie op de vier ballen-recensie in NRC: 'Mooie en terechte waardering voor je indringende kroniek. Vooral de laatste zin onderstreept de kracht van jouw boek: "Soms lijkt het net of de geschiedenis zich daadwerkelijk herhaalt."' Berry Rosier: 'Wat een boek, wat een weergave, wat een werk. En wat een "verrekes". Dank je wel voor dit standbeeld voor de echte Maastrichtenaar.'

Jean-Marie Miranda: 'Prachtig boek. Een echte openbaring voor mij.' Servatius Zeguers: Topboek. Veel parallellen met nu.' Marianne Cremers: 'Heel goed geschreven door sociaal bewogen auteur!' Anneke C. Eggen: 'Het thema is bijna universeel. Veel steden zullen hiermee geworsteld hebben.' Freek Wiljouw: 'Zeer boeiend. Een prachtig, soms zelfs ontroerend verhaal. Verbijsterend dat de misstanden tot zo kort geleden hebben voortgeduurd.' Roy van Dijk: 'Het gemeentelijk beleid is hartverscheurend geweest.'

Peter Scheele: 'Crapuul is een van de meest belangrijke boeken over de geschiedenis van de stad, omdat die geschiedenis hiermee zo grondig en gedetailleerd beschreven wordt.' Harold van Ingen: 'Verpletterende achtergrondkennis die elke burger van Maastricht zou moeten hebben om de huidige tijd beter te begrijpen.' Dat wordt opgepikt. Karin van Ee - ten Horn: 'Je boek kan gerust the talk of town genoemd worden. Afgelopen weekend op een verjaardagsfeestje vlogen de citaten je om de oren!'

Journalist en columnist Leon Verdonschot in een verslaggeverscolumn in De Limburger over 'Crapuul': 'Het boek lijkt een open wond te raken.' Schrijver Ton van Reen op Facebook: 'Een belangrijk boek voor wie Maastricht wil leren kennen.' Oud-NRC-journalist Maarten Huygen, geboren in de buurt, maar in een van de eerste gerenoveerde panden: 'Boeiend boek over de Grote Stokstraat: grondig onderzoek, heel goed verteld en knap gestructureerd.'

Documentairemaker Hans Heijnen (o.a. NOS, NTR en VPRO) in een mail: 'Een mooi geschreven sociale studie die mij sterk deed denken aan Pauperparadijs van Suzanne Jansen.' De Maastrichtse historicus Jac van den Boogard: 'Ik heb "Crapuul" in één ruk uitgelezen. Het boek is een revelatie, met name over de houding van de gemeente en de kongsi met de clerus.'

Petra Jansen op Facebook: 'Een prachtig boek, met veel plezier gelezen. Fijn dat er aandacht is gekomen voor mensen die zijn vermorzeld in dit tijdsgewricht.' Viviane Lacroix noemt 'Crapuul' een 'fantastisch boek' en zelfs een 'pageturner'. Ze prijst het gedegen onderzoek en schrijft verder: 'Heel veel dank voor dit interessante en emotioneel geladen boek.' Liesbeth Bonnemayer vindt 'Crapuul' 'zeer enerverend'. Ze is vol lof: 'Ik heb het boek - zoals vele Maastrichtenaren inmiddels - met ingehouden adem gelezen. We dachten het allemaal te weten, maar deze 'recente' geschiedenis - nu eens niet geromantiseerd uit de doeken gedaan - is heel ontluisterend.'

'Crapuul' wordt ook in België gelezen. Het (Vlaams) Humanistisch Verbond gaf het boek op 12 augustus 2022 vier sterren in een uiterst lovende recensie van Ignace Claessens, die concludeert: 'De auteur levert sociale geschiedschrijving af van het betere soort. Het werk is zeer goed gedocumenteerd en historisch sterk gefundeerd. Het grondige onderzoek naar wat meer dan honderd jaar fout gelopen is verdient bewondering. Hij kent geen heilige huisjes en legt de verantwoordelijkheid voor het ellendige leven van duizenden inwoners bij wie ze moet gelegd worden: de industriëlen, de overheid en de kerk, die vaak dezelfde personen waren.'

Miguel Mendes de León schreef een zeer gewaardeerde mail, alleen al bijzonder door zijn afkomst: 'Als Maastrichtenaar en nazaat van een Regout (grootmoeder) heb ik genoten van je boek Crapuul. Een mooi verhaal, waarin ik veel herken en de voor mij nog herkenbare personages goed geportretteerd worden. Het is ontegenzeggelijk waar dat Petrus Regout de industrie in Maastricht een impuls heeft gegeven. Het is evenzo waar dat de arbeidsomstandigheden schrijnend waren. Ik zie Crapuul als een mooie en forse aanvulling op het "industrialisatieverhaal", alleen al door de sociale omstandigheden diepgaand te belichten. Ik vind je boek een verrijking voor "de bibliotheek van Maastricht":